

Kirjallinen kysymys KK 131/2018 vp

Emma Kari vihr

Kirjallinen kysymys lähisuhdeväkivallasta ja sen huomioimisesta huolto- ja tapaamisratkaisuissa sekä lainsäädäntötyössä

Eduskunnan puhemiehelle

YK:n naisten syrjinnän poistamista käsittelevä komitea teki 5.3.2018 ensimmäisen yksilöhakemuksen liittyvän ratkaisun Suomea koskien.

Ratkaisussa todettiin, että Suomi ei ollut ryhtynyt riittäviin toimiin suojellakseen valittajaa ja hänen lastaan perheväkivallan vaaralta huoltajuusratkaisutilanteessa. Komitean mukaan oikeudenkäynnissä ei oltu huomioitu lapsen isän väkivaltaa, joka oli kohdistunut lapsen äitiin ja josta isällä oli myös tuomio. Oikeus ei myöskään ollut pitänyt naisen todistuslausuntoa riittävän uskottavana eikä tutkinut isän kykyä vanhemmuuteen, vaikka tästä oli tehty useita lastensuojeluilmoituksia ja vaikka tällä oli väkivaltatuomio.

CEDAW-komitea huomauttaa, että tämä tapaus osoittaa, ettei suomalaisissa oikeuksissa aina osata huomioida lähisuhdeväkivaltaa silloin kun se ei kohdistu lapseen. Samaa osoittavat myös asiaa tarkastelleiden FT Johanna Hiitolan sekä FT Teija Hautasen väitöstutkimukset.

CEDAW-komitea edellyttää, että Suomi ryhtyy toimenpiteisiin, joilla varmistetaan, että lähisuhdeväkivalta huomioidaan lapsen huoltoa koskevissa ratkaisuissa. Komitea katsoo myös, että lainsäädännön soveltamista tulee vahvistaa siten, että viranomaiset reagoivat riittävällä määrätietoisuudella lähisuhdeväkivaltatilanteisiin.

Hallitus on parhaillaan uudistamassa lakia lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta. Lakia valmistelleen työryhmän mietintöä on kritisoitu lausuntopalautteessa oikeustieteen asiantuntijoiden, perhejärjestöjen sekä naisjärjestöjen taholta siitä, ettei mietinnössä esitetty lakiehdotus edelleenkään riittävän selkeästi ota huomioon lapsen vanhempaan kohdistunutta väkivaltaa lapsen huollosta ja asumisesta päättämisen kriteeristöissä.

Työryhmän ehdotus ei sisällä Istanbulin sopimuksen edellyttämää selkeää säännöstä siitä, että lasten huoltajuudesta ja tapaamisoikeuksista päätettäessä otetaan huomioon vanhemman väkivalta toista vanhempaa tai lapsia kohtaan. Istanbulin sopimuksen 31 artiklan mukaan sopimuksen ratifioineet valtiot ovat velvollisia toteuttamaan tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistukseksi, että lähisuhdeväkivalta otetaan huomioon määrättäessä lasten huoltajuudesta ja tapaamisoikeudesta, ja ettei tapaamis- ja huoltajuusoikeuksien käyttäminen vaaranna uhrin tai lasten oikeuksia ja turvallisuutta.

Kirjallinen kysymys KK 131/2018 vp

CEDAW-komitean ratkaisun valossa on selvää, että lapsen vanhempaan kohdistuvan lähisuhdeväkivallan huomioiminen huoltokiistoissa ei voi jäädä rivien väliin eikä yksittäisten tuomareiden itse tulkittavaksi.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus varmistaa, että lapsen vanhempaan kohdistuva lähisuhdeväkivalta huomioidaan uudistettaessa lakia lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta sekä huoltoa ja tapaamista koskevissa ratkaisuissa, ja

miten hallitus varmistaa, että Suomi noudattaa huolto- ja tapaamisoikeuslakia uudistaessaan Istanbulin sopimuksen 31 artiklaa?

Helsingissä 12.4.2018

Emma Kari vihr